

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 5 juni 2024 11:10
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: eerste concept evaluatie
Bijlagen: oplegnotitie evaluatie kabinetsformatie 2023-2024.docx

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Ha

Hierbij eerste concept – evaluatie.

Heb het niet nagelezen (weet niet of alle zinnen lopen), maar zou deze lijn werken?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T + (31)70-318 5.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 13 juni 2024 10:13
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: concept oplegnotitie evaluatie kabinetsformatie

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Wat mij betreft ook prima zo, goede wijzigingen.

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 13 juni 2024 09:59
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: concept oplegnotitie evaluatie kabinetsformatie

Ha 5.1.2e ,

Ik heb nog een paar formuleringen aangepast, vooral om de scope van de evaluatie van de hoorzittingen wat kleiner/duidelijker te maken. Verder lijkt het me prima.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Stafbureau Voorzitter en Griffier
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T 065.1.2e

E 5.1.2e @tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: woensdag 5 juni 2024 17:19
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>; 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: concept oplegnotitie evaluatie kabinetsformatie

Ha 5.1.2e en 5.1.2e,

Hierbij een concept-oplegnotitie mbt de evaluatie van de kabinetsformatie.
 Willen jullie deze kritisch meelesen en aanpassen waar nodig?

Vooralsnog is het plan om deze notitie te agenderen voor de Presidiumvergadering van 26 juni a.s.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA

T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e@tweedekamer.nl | www.tweedekamer.nl

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp:

Evaluatie kabinetsformatie 2023-2024

Opgesteld door:

Voorzitter/Griffier

1. Aard van de bespreking ¹

Ter besluitvorming

2. Samenvatting

Inleiding

Vanaf het moment dat de Tweede Kamer in 2012 besloten heeft zelf te beraadslagen en te besluiten over de aanwijzing van de (in)formateurs heeft vier keer een kabinetsformatie onder regie van de Tweede Kamer plaats gevonden. Deze werkwijze is drie keer uitvoerig geëvalueerd door het Centrum voor Parlementaire Geschiedenis van de Radboud Universiteit Nijmegen. In de evaluaties is, naast een nauwkeurig feitelijk verslag van het verloop van de formaties, de constitutionele context van de formatie tegen het licht gehouden. Het laatste evaluatierapport is opgeleverd op 21 februari 2023.

De Tweede Kamer heeft op 18 oktober 2023 een debat gevoerd over de aanbevelingen uit het rapport. Ter voorbereiding op dit debat heeft de Tweede Kamer voorlichting van de Raad van State gevraagd op basis van de motie Stoffer (Kamerstuk 36 410, nr. 46). Het voorlichtingsverzoek heeft expliciet betrekking op de verkenningsfase van de kabinetsformatie. Ook heeft de vorige Kamervoorzitter een brief geschreven met haar opvattingen over deze eerste dagen van de formatie (Kamerstuk 35 788, nr. 222).

Tijdens het debat over de evaluatie van de kabinetsformatie heeft de Kamer de motie Klaver/Sneller (Kamerstuk 35 788, nr. 229) aangenomen waarin richting wordt gegeven aan het formatieproces met betrekking tot de fases, het voordrachtrecht voor de aanstelling van de verkenner, de termijnen waarop de Kamer dient te worden geïnformeerd, de inrichting van het Bureau ondersteuning kabinetsformatie en ook de informatie die de Kamer aangeboden krijgt samen met het eindverslag van de verkenner/informateur. Ook heeft de Kamer tijdens het debat over de evaluatie van de kabinetsformatie uitgesproken (via de motie Sneller, Kamerstuk 35 788, nr. 226) dat zij het wenselijk vindt om hoorzittingen te organiseren met kandidaat-bewindspersonen voordat zij benoemd zijn.

Op 18 oktober 2023 heeft de Tweede Kamer tevens gedebatteerd over het voorstel tot wijziging van het Reglement van Orde (RvO) van de leden Omtzigt, Eerdmans en Dassen. De Kamer heeft

1

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informierend

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

besloten in het RvO op te nemen dat bij de aanwijzing van (in)formateur(s) een termijn wordt vastgesteld waarbinnen de uit te voeren opdracht moet zijn afgedaan.

Evaluatie kabinetsformatie 2023-2024

Met het aannemen van de motie Klaver/Sneller in oktober vorig jaar, is een duidelijke stap gezet in het positioneren van de Tweede Kamer tijdens het formatieproces. Ook het opnemen van termijnen in de opdracht van de (in)formateur is deze formatie voor het eerste toegepast. Daarnaast is het houden van hoorzittingen een nieuw element aan het eind van de formatiefase. Het is wenselijk de wijze waarop de hierboven genoemde moties zijn uitgevoerd te evalueren. Daarnaast is het nuttig om de samenwerking met het bureau ondersteuning kabinetsformatie, werkzaam onder verantwoordelijkheid van de Griffier, in deze evaluatie te betrekken. De genoemde punten raken direct aan de werkwijze van de Kamer, vaak in samenhang met de ambtelijke organisatie. Door middel van een praktijkgerichte evaluatie kan inzichtelijk worden gemaakt hoe de huidige processen en afspraken hebben gefunctioneerd en waar verbeteringen /aanpassingen nodig zijn. Deels zullen de aanbevelingen uit de evaluatie betrekking hebben op de ambtelijke organisatie, maar een deel zal ook (kunnen) liggen op het snijvlak politiek/ambtelijke en een deel zal te maken hebben met politieke keuzes.

Evaluatievoorstel

De laatste evaluatie, vanuit wetenschappelijk perspectief, heeft kort geleden plaatsgevonden. Tijdens de laatste formatie is gebleken dat er veel praktische vragen uitwerking behoeven, o.a. voortvloeiend uit de motie Klaver/Sneller.

Om goede lessen te trekken uit de procesmatige en praktische aspecten van de kabinetsformatie 2023/2024 en te komen tot verbeteringen in de werkwijze van het formatieproces wordt voorgesteld de evaluatie te splitsen in drie delen.

1. Evaluatie van alle ambtelijke diensten betrokken bij de logistiek/organisatorische uitvoering van de kabinetsformatie (deze evaluatie vindt altijd plaats en is een intern ambtelijke evaluatie).
2. Evaluatie van politiek/ambtelijke samenwerking (waaronder de ondersteuning vanuit en samenwerking met het Bureau ondersteuning kabinetsformatie, de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de hierboven genoemde moties, de formulering van de opdracht etc.). Deze evaluatie kan ambtelijk uitgevoerd worden onder verantwoordelijkheid van de Griffier. Veel vragen en aanbevelingen liggen op het snijvlak politiek/ambtelijk. Het Presidium zal deze rapportage bespreken en doorgeleiden naar de commissie voor de Werkwijze waar het debat over de verdere (politieke) uitwerking en invulling van deze evaluatie kan plaatsvinden. De commissie voor de Werkwijze kan ook besluiten op bepaalde punten extern advies in te winnen als dat nuttig wordt geacht.
3. Evaluatie van de organisatie en uitvoering van de hoorzittingen met kandidat-bewindspersonen. Deze evaluatie kan ambtelijk uitgevoerd worden. Vervolgens kan het Presidium de evaluatie en de daarin opgenomen aanbevelingen doorgeleiden naar de commissie voor de Werkwijze. Deze commissie heeft ook de handleiding voor de hoorzittingen opgesteld. Via de commissie voor de Werkwijze kan o.a. de vraag aan de Kamer worden voorgelegd of de hoorzittingen een vaste plek behoren te krijgen in het formatieproces, door het opnemen hiervan in het Reglement van Orde.

3. Financiële consequenties

n.v.t.

4. Formulering te nemen besluit

Het Presidium is akkoord met het uitvoeren van een evaluatie van de kabinetsformatie gericht op de politiek/ambtelijke samenwerking en een evaluatie van de organisatie en uitvoering van de

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

hoorzittingen met beoogd bewindspersonen. Deze evaluaties worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Griffier. Het Presidium zal – na bespreking – deze evaluaties doorgeleiden naar de commissie van de Werkwijze, zodat de commissie stappen kan zetten om tot een nadere uitwerking van de aanbevelingen te komen.

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 22 augustus 2024 10:06
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: evaluatie opzet

Ha,

Ja, daarvoor moet je bij mij en 5.1.2e zijn. Ik ben er mee bezig maar 5.1.2e is volgende week pas terug. Hou je op de hoogte!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Stafbureau Voorzitter en Griffier
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T 06-5.1.2e

E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)

Van: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>
Verzonden: donderdag 22 augustus 2024 10:00
Aan: 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)>
Onderwerp: evaluatie opzet

Hi,

Volgende week rond ik het conceptdossier van het Presidium van 11 september af.
Ik heb hier opstaan: opzet evaluatie kabinetsformatie.

Weet jij bij wie ik moet zijn voor dit agendapunt? Is dit de evaluatie die 5.1.2e nu aan het maken is of een andere?

Ps. Mijn telefoon is uitgevallen maar ben over uurtje op kantoor.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Stafbureau Voorzitter/Griffier
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T +(31)6-5.1.2e | E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl) | www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 29 augustus 2024 12:02
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Oplegnotitie Presidium opzet evaluatie formatie

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Prima!!

Verzonden vanuit [Outlook voor iOS](#)

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: Thursday, August 29, 2024 11:47:34 AM
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: RE: Oplegnotitie Presidium opzet evaluatie formatie

Ja, hierbij!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
 5.1.2e
 Stafbureau Voorzitter en Griffier
 Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T 0611168970
 E f.goorden@tweedekamer.nl

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: donderdag 29 augustus 2024 11:44
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Re: Oplegnotitie Presidium opzet evaluatie formatie

Ha 5.1.2e, kun je hem als bijlage mailen?

Verzonden vanuit [Outlook voor iOS](#)

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: Thursday, August 29, 2024 11:05:10 AM
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Oplegnotitie Presidium opzet evaluatie formatie

Hi 5.1.2e,

5.1.2e had me gevraagd om een korte Presidium-notitie (ter informatie) over de opzet van de evaluatie van de formatie, vooral om even wat duidelijker te maken wat precies de bedoeling is en waarin deze verschilt van de eerdere wetenschappelijke evaluaties. Ik heb 'm opgeslagen op de teamsite: [Stafbureau Voorzitter/Griffier - Evaluatie kabinetsformatie 2023-2024 - Alle documenten \(tweedekamer.nl\)](#)

Dit is een vrij globale beschrijving, maar volgens mij voor het Presidium (op dit moment) wel voldoende informatie. Kun jij je ook in deze opzet vinden? Mbt de gesprekken heb ik het zo open mogelijk gelaten, maar omdat er vorige keer gedoe ontstond over die gespreksverslagen en omdat alles nu onder de Woo valt – omdat we het zelf doen – leek het me wel goed om even te expliciteren hoe het met verslaglegging van eventuele gesprekken gaat.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Stafbureau Voorzitter en Griffier
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

T 065.1.2e

E 5.1.2e [@tweedekamer.nl](mailto:5.1.2e@tweedekamer.nl)

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Verslag Presidium

vergaderdatum 11 september 2024 09.30 uur – 10.20 uur
 locatie Eerste Commissiekamer
 deelnemers Voorzitter, de heer Van der Lee, mevrouw Kamminga, mevrouw Van Vroonhoven, de heer Markuszower, mevrouw Van der Werf, de heer Vermeer, Griffier, mevrouw [5.1.2e](#) (stafbureau)
 afwezig

Verslag Presidiumvergadering 11 september 2024

1. Opening en mededelingen

Buiten reikw jdte

[Redacted text block]

[Redacted text block]

2. Verslag Presidiumvergadering 26 juni 2024

Buiten reikw jdte

[Redacted text block]

3. Kamerorganisatie

3.1 Opzet evaluatie kabinetsformatie

Vanuit het Presidium wordt aangegeven dat de ambtelijke evaluatie van de kabinetsformatie vanuit drie perspectieven geborgd moet zijn: de ervaringen vanuit de Kamer (coalitie en oppositie), de onderhandelende partijen en de ambtenaren/informateurs. Van de gesprekken zal een geaccordeerd gespreksverslag worden opgesteld, dat als bijlage bij de evaluatie wordt gepresenteerd. Opgemerkt wordt dat het opstellen van gespreksverslagen mogelijk van invloed kan zijn op de informatie die gegeven wordt. Na afloop van de evaluatie zullen alle informateurs uitgenodigd worden om met het Presidium te spreken over hun ervaringen.

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 3 oktober 2024 16:31
Aan: Griffier Tweede Kamer; Voorzitter Tweede Kamer
CC: TK-diensthoofden; 5.1.2e
Onderwerp: ambtelijk terugblik hoorzittingen beoogde bewindspersonen
Bijlagen: concept ambtelijke terugblik.docx

Beste 5.1.2e ,

Hierbij stuur ik jullie de ambtelijke terugblik op het verloop van de hoorzittingen met beoogde bewindspersonen. Ik heb deze ambtelijke terugblik geschreven samen met 5.1.2e van de Dienst Analyse en Onderzoek. Zouden jullie dit stuk aan de Griffier en Voorzitter willen meegeven voor in hun weekendtas? Ik zal het stuk met hen bespreken op woensdag 9 oktober om 15.00 uur. Kort daarna agendeer ik het stuk voor de vergadering van de commissie voor de Werkwijze van 22 oktober 17.00 uur.

De kern van de terugblik heb ik voor het gemak onderaan deze mail gekopieerd.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Griffier van de commissie voor de Werkwijze
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
M (+31)6-5.1.2e
E 5.1.2e @tweedekamer.nl
I www.tweedekamer.nl

Kern van de ambtelijke terugblik

5.2.1

[Redacted content]

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Notitie Ambtelijke terugblik hoorzittingen met beoogde bewindspersonen

aan de commissie voor de Werkwijze
datum 10 oktober 2024

5.1.2e en 5.1.2e
5.1.2e respectievelijk 5.1.2e
Griffie Commissies en Dienst Analyse en Onderzoek

Inleiding

Bij de recente kabinetsformatie heeft de Tweede Kamer voor het eerst hoorzittingen gehouden met beoogde bewindspersonen. Nu deze hoorzittingen achter de rug zijn en de kabinetsformatie is afgerond, heeft het Presidium in haar vergadering van 26 juni 2024 besloten een ambtelijke terugblik te laten uitvoeren op het verloop van de hoorzittingen. De Griffier van de Kamer heeft dit verzoek neergelegd bij de staf van de commissie voor de Werkwijze. Het Presidium beoogt via de commissie voor de Werkwijze de vraag aan de Kamer voor te leggen of de hoorzittingen een vaste plek behoren te krijgen in het formatieproces. Deze stafnotitie zet daarvoor een aantal aspecten rondom het verloop van de hoorzittingen op een rij.

Leeswijzer

In de eerste paragraaf is de kern van deze ambtelijke terugblik samengevat. Daarna is de aanloop naar de hoorzittingen beschreven in paragraaf 2 en het verloop van de hoorzittingen in paragraaf 3. In paragraaf 4 zijn op basis van een uitvraag onder commissiegriffiers enkele procespunten rondom de organisatie en opzet van 5.2.2 uitgelicht. Tot slot staan in de vijfde paragraaf overwegingen voor de uitvoering.

Inhoudsopgave

1	Kern.....	2
2	Aanloop: motie en uitwerking in handleiding	2
3	Verloop van de hoorzittingen in de praktijk	3
4	Inbreng van 5.2.2	4
5	Overwegingen	5
	Bijlage 1: Motie-Sneller.....	7
	Bijlage 2: Handleiding organisatie hoorzittingen	8
	Bijlage 3: Schema hoorzittingen kandidaat-bewindspersonen	9
	Bijlage 4: Overzicht voorbeschuwingen en reacties hoorzittingen.....	11

1 Kern

Het Presidium heeft gevraagd om een ambtelijke evaluatie van de hoorzittingen met beoogde bewindspersonen. Het Presidium beoogt via de commissie voor de Werkwijze de vraag aan de Kamer voor te leggen of de hoorzittingen een vaste plek behoren te krijgen in het formatieproces. Mocht de commissie voor de Werkwijze bestendiging adviseren, dan beveelt de staf van de commissie voor de Werkwijze op basis van deze ambtelijke terugblik aan om de handleiding aan te passen zodat het mogelijk wordt om tijdens de hoorzittingen vervolgvragen te stellen. Ook doen de opstellers de suggestie de handleiding te wijzigen door op te nemen dat een fractie meerdere woordvoerders kan afvaardigen voor een hoorzitting, maar dat per vragenronde één Kamerlid namens die fractie een vraag kan stellen (met desgewenst twee vervolgvragen).

2 Aanloop: motie en uitwerking in handleiding

Tijdens de stemmingen op 24 oktober 2023 heeft de Kamer de [motie](#) van het lid Sneller (D66, Kamerstuk 35788, nr. 226, zie bijlage 1) aangenomen over het organiseren van openbare hoorzittingen met beoogde bewindspersonen. Bij de indiening van deze motie sprak het lid Sneller de voorkeur uit de hoorzittingen te verankeren in het Reglement van Orde ([stenogram](#)).

In haar vergadering van 24 januari 2024 heeft het Presidium de commissie voor de Werkwijze verzocht de motie nader uit te werken en met een voorstel te komen waarbij op een zorgvuldige en voortvarende wijze uitvoering wordt gegeven aan de organisatie van deze hoorzittingen.

Op 6 februari 2024 heeft de commissie voor de Werkwijze gesproken over de uitwerking van de motie.¹ In deze vergadering bleek het nog niet mogelijk tot overeenstemming te komen over de wijze waarop de hoorzittingen konden worden vormgegeven, omdat een deel van de commissie aarzelingen uitsprak bij dit nieuwe instrument. Tijdens de vergadering van 28 februari 2024 bereikte de commissie die overeenstemming aan de hand van een compromisvoorstel dat tegemoetkwam aan een deel van de zorgen. In die vergadering stelde de commissie een reactie vast op het verzoek van het Presidium. De commissie stelde voor om de hoorzittingen in handen te stellen van de vaste commissies. Met het oog op helderheid en voorspelbaarheid voor publiek, Kamerleden en beoogde bewindspersonen raadde de commissie voor de Werkwijze aan daarbij uniformiteit te hanteren.

Daartoe stelde de commissie een [handleiding](#) op voor de organisatie van de hoorzittingen (zie bijlage 2). Zij adviseerde het Presidium deze handleiding door te geleiden naar de Kamer en de vaste Kamercommissies en hen te verzoeken de hoorzittingen dienovereenkomstig vorm te geven.

De kern van de handleiding was dat de hoorzittingen vóór de beëdiging van het kabinet zouden plaatsvinden, de gehele reeks binnen het tijdbestek van een week zou passen en dat er per ministerie één hoorzitting zou worden gehouden. Ter inhoudelijke voorbereiding zou de Kamer van de beoogde bewindspersonen een openbare

¹ Dat gebeurde aan de hand van een stafnotitie die via [deze interne link](#) naar Parlis beschikbaar is.

motivatiebrief en cv ontvangen. Bij brief van 13 maart 2024 stuurde het Presidium het advies van de commissie voor de Werkwijze en bijbehorende handleiding door naar de Kamer ter besluitvorming. Op 19 maart 2024 stemde de Kamer hiermee in.

Op 22 mei 2024 heeft het lid Timmermans (GroenLinks-PvdA) samen met een aantal andere Kamerleden een [motie](#) ingediend die uitspreekt dat de Tweede Kamer ook een openbare hoorzitting met de kandidaat-minister-president organiseert (Kamerstuk 36 471, nr. 43). Deze motie is verworpen.

3 Verloop van de hoorzittingen in de praktijk

Hoewel de uitvoering van de hoorzittingen zelf in handen was gesteld van de commissies, en dus onder leiding stond van de commissievoorzitters met begeleiding door commissiegriffiers, heeft de staf van de commissie voor de Werkwijze de centrale voorbereiding en planning op zich genomen. Op maandag 17 juni 2024 zijn alle beoogde bewindspersonen per brief uitgenodigd voor hun hoorzitting. Over de planning hiervan is nauw afgestemd met het bureau van de formateur. Op woensdag 19 juni 2024 is het schema van de hoorzittingen gepubliceerd en zijn alle motivatiebrieven en cv's verzonden. Op donderdag 20 juni 2024 is de reeks van hoorzittingen aangevangen. Bijlage 3 geeft het schema van alle hoorzittingen weer.

De beoogde bewindspersonen van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties traptten de reeks van hoorzittingen af. Op woensdag 26 juni 2024 is de reeks afgesloten met de hoorzitting van de beoogde bewindspersonen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Voor de volgorde van de hoorzittingen zijn de nummers van de begrotingshoofdstukken leidend geweest, maar omwille van de Kameragenda is daar bij enkele hoorzittingen van afgeweken. Op basis van de vastgestelde handleiding vond geen hoorzitting plaats met de beoogd minister-president, gelet op het debat over de regeringsverklaring.

Bij het opstellen van het schema voor de hoorzittingen was het uitgangspunt dat per bewindspersoon een uur zou worden uitgetrokken voor de hoorzittingen, waarbij een hoorzitting met twee bewindspersonen resulteerde in een hoorzitting van twee uur. Indien drie bewindspersonen deelnamen aan een hoorzitting is ervoor gekozen de tijdsduur te beperken tot 2,5 uur. In de praktijk bleek dat deze tijdsduur vaste commissies in de gelegenheid stelde zoveel vragenrondes te houden als waaraan ter plekke behoefte bestond.

De Kamerfracties van het CDA, de SP, de SGP en de ChristenUnie hebben ervoor gekozen om niet deel te nemen aan de hoorzittingen.² Zij verwezen naar het belang van de vertrouwensregel, waarbij een meerderheid van de Kamer het vertrouwen heeft in het kabinet, totdat het tegendeel blijkt. Zij onderbouwden hun besluit om niet deel te nemen met net andere accenten. Daarbij werd onder meer genoemd dat de hoorzittingen het midden houden tussen een sollicitatie en kennismaking, hetgeen zou kunnen leiden tot politiek die van beperkte inhoudelijke betekenis zou zijn. De andere elf fracties in de Tweede Kamer hebben wel deelgenomen aan de hoorzittingen.

² Nederlands Dagblad, 19 juni 2024: [Oppositie werkt 'niet heel vastgetimmerd' samen met hoorzittingen](#); De Telegraaf, 12 juni 2024: SP, CDA en SGP boycotten hoorzittingen nieuwe bewindspersonen: 'Poppenkast'.

4 Inbreng van 5.2.2

Om deze ambtelijke terugblik mogelijk te maken, is bij 5.2.2 navraag gedaan naar het verloop van de hoorzittingen. Daaruit kwamen de volgende punten naar voren.

Enkele Kamercommissies geen eigen hoorzittingen

Door de keuze om de hoorzittingen per ministerie te organiseren, hielden enkele Kamercommissies geen eigen hoorzitting. Het betrof de commissies voor Digitale Zaken, Koninkrijksrelaties, Europese Zaken en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. De betreffende commissieleden konden wel deelnemen aan de hoorzittingen van de commissies voor Binnenlandse Zaken respectievelijk Buitenlandse Zaken. Door de gecombineerde hoorzittingen was er in sommige gevallen veel aandacht voor één specifieke kwestie of bewindspersoon, wat ten koste ging van (het beleidsterrein van) de andere bewindspersoon. 5.2.2 wijzen erop dat hoorzittingen per vaste Kamercommissie mogelijk meer recht doen aan de wijze waarop de Kamer georganiseerd is.

De keuze om de hoorzittingen per ministerie te organiseren, is gemaakt vanwege de wens tot een voortvarende uitvoering van de hoorzittingen binnen een week, en om te voorkomen dat enkele bewindspersonen meerdere keren zouden moeten deelnemen aan een hoorzitting. Dat laatste zou het geval zijn geweest voor de beoogde bewindspersonen Szabó en Veldkamp, die in dat geval hadden moeten deelnemen aan hoorzittingen van de commissie voor Digitale Zaken en de commissie voor Koninkrijksrelaties respectievelijk de commissie voor Buitenlandse Zaken en de commissie voor Europese Zaken. Aangezien de beoogde bewindspersonen formeel nog niet beschikken over inhoudelijke ondersteuning vanuit de ministeries, en het regeerprogramma of -akkoord in dat stadium nog nadere uitwerking behoeft, is het de vraag in hoeverre het van meerwaarde is enkele beoogde bewindspersonen meer dan eenmaal uit te nodigen voor een hoorzitting.

Duur van de hoorzittingen

5.2.2 beoordelen de duur van de hoorzittingen als goed. Bij een hoorzitting met drie bewindspersonen werd 2,5 uur als veel ervaren. Een maximum van 2 uur zou ook voldoende zijn naar hun idee. Daarbij moet worden aangetekend dat vier fracties niet deelnamen aan de hoorzittingen.

Mogelijkheid tot doorvragen

Verder bleek de zinsnede uit de handleiding dat de aanwezige Kamerleden "ieder een vraag stellen in de volgorde waarin zij aan tafel zitten" zo te worden geïnterpreteerd dat zij slechts één vraag zouden mogen stellen zonder mogelijkheid om door te vragen. 5.2.2 merken op dat dit het gesprek niet ten goede kwam en dat deze beperking ertoe leidde dat Kamerleden lang moesten wachten voordat zij hun vervolgvraag konden stellen. Zij kunnen zich voorstellen dat het bij een eventueel vervolg wel mogelijk zal zijn om één of twee vervolgvragen te stellen naar analogie van interrupties 'in drieën' zoals in de plenaire vergadering (één vraag en twee vervolgvragen).

Eén Kamerlid van een fractie per vragenronde

In de handleiding is vermeld dat "per fractie maximaal één Kamerlid deelneemt aan een hoorzitting". Deze bepaling is in de praktijk zo uitgevoerd dat wel meerdere Kamerleden van een fractie konden deelnemen aan een hoorzitting, maar dat namens een fractie per vragenronde één Kamerlid een vraag kon stellen. Deze versoepeling pakte goed uit, omdat die aansluit bij de verdeling van woordvoerderschappen c.q. de taakverdeling binnen fracties. 5.2.2 zien graag dat deze praktijk bij een eventuele volgende keer wordt bestendigd.

Centrale organisatie en planning, inclusief voorbespreking

5.2.2 hebben het op prijs gesteld dat de organisatie en planning van alle hoorzittingen centraal is georganiseerd. Zij bevelen aan dit een volgende keer weer te doen. Daarbij is ook de wens geuit om een voorbespreking te organiseren met 5.2.2 en zo nodig ook met commissievoorzitters, om eventuele vragen en onduidelijkheden weg te nemen.

5 Overwegingen

De motie-Sneller en in navolging daarvan de opgestelde handleiding noemen drie doelen van de hoorzittingen: meer transparantie rond het formatieproces, het bevragen van kandidaat-bewindspersonen op onder andere hun geschiktheid en motivatie voor een beoogde functie en het publiekelijk toelichten van bepaalde zaken of het leggen van persoonlijke accenten. 5.2.2

De hoorzittingen vormden een gelegenheid voor Kamerleden en het bredere publiek om kennis te maken met de beoogde bewindspersonen. In die zin is transparantie toegevoegd aan het formatieproces. Eerder maakte het brede publiek immers pas later kennis met bewindspersonen via bijvoorbeeld mediaoptredens, interviews of debatten, maar nu gebeurde dat door middel van de hoorzittingen en via de pers al voor hun beëdiging. Ook stelden Kamerleden tijdens de hoorzittingen vragen die betrekking hadden op de geschiktheid of motivatie van beoogde bewindspersonen. Omdat in de handleiding was opgenomen dat van het uitspreken van een oordeel of stemming geen sprake zou zijn, gelet op de vertrouwensregel en het grondwettelijke stelsel rondom de benoeming van bewindspersonen, werd de reeks ook wel omschreven als kennismakingshoorzittingen.

Daarbij hebben de beoogde bewindspersonen de gelegenheid gekregen bepaalde zaken publiekelijk toe te lichten. Kamerleden vroegen beoogde bewindspersonen in meerdere hoorzittingen om te reflecteren op eerder gedane uitlatingen of voorvallen. Beoogde bewindspersonen hebben in sommige gevallen ook in de aanloop naar hun hoorzitting richting de pers gereflecteerd en daar in de introductie tijdens hun hoorzitting op voortgebouwd. Daarbij hebben zij bijvoorbeeld toegelicht welke andere rol en opstelling zij nu zullen vervullen. Daarnaast gaven sommige beoogde bewindspersonen inzicht in hun beleidsprioriteiten en/of accenten. Dat laatste was in de praktijk overigens lastig voor de beoogde bewindspersonen, omdat zij in de voorbereiding op de hoorzittingen formeel nog niet de beschikking hadden over een ambtelijk apparaat dat inhoudelijke ondersteuning bood. Ook was er nog geen uitgewerkt regeerprogramma, waardoor het niet in alle gevallen mogelijk was al concreter te worden over beleidskeuzes.

Eerdere kritiek op het idee van hoorzittingen met kandidaat-bewindspersonen, zoals geuit in de evaluatie van de voorlaatste kabinetsformatie, betrof naast staatsrechtelijke argumenten de onwenselijke effecten van dergelijke hoorzittingen in het huidige, gepolariseerde politieke klimaat. Gevreesd werd dat de hoorzittingen een weinig constructieve uitwerking zouden hebben.³ 5.2.2

De vrees dat de duur van de kabinetsformatie door de hoorzittingen te veel verlengd zou worden, bleek in de praktijk mee te vallen, nu de hoorzittingen binnen het bestek van een week hebben plaatsgevonden. Zie in bijlage 4 een overzicht van voorbeschuwingen en reacties op de hoorzittingen.

Het Presidium beoogt via de commissie voor de Werkwijze de vraag aan de Kamer voor te leggen of de hoorzittingen een vaste plek behoren te krijgen in het formatieproces. Mocht de commissie voor de Werkwijze bestendinging adviseren, dan beveelt de staf van de commissie voor de Werkwijze op basis van deze ambtelijke terugblik aan om de handleiding aan te passen zodat het mogelijk wordt om tijdens de hoorzittingen vervolgvragen te stellen. Ook doen de opstellers de suggestie de handleiding te wijzigen door op te nemen dat een fractie meerdere woordvoerders kan afvaardigen voor een hoorzitting, maar dat per vragenronde één Kamerlid namens die fractie een vraag kan stellen (met desgewenst twee vervolgvragen).

³ Evaluatierapport van de kabinetsformatie 2021-2022, Van Baalen, Van Kessel, Bovend'Eert & Van Twist, 2023, par. 8.4.

Bijlage 1: Motie-Sneller

Kamerstuk 35788, nr. 226

Voorgesteld 18 oktober 2023

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat openbare hoorzittingen met kandidaat-bewindspersonen kunnen bijdragen aan meer transparantie rond het formatieproces;

overwegende dat dergelijke hoorzittingen volksvertegenwoordigers de gelegenheid bieden om kandidaat-bewindspersonen te bevragen op onder andere hun geschiktheid en motivatie voor een beoogde functie;

voorts overwegende dat deze hoorzitting aan kandidaten de gelegenheid biedt om bepaalde zaken publiekelijk toe te lichten of persoonlijke accenten te leggen;

spreekt als haar mening uit dat het wenselijk is om als Tweede Kamer een openbare hoorzitting met kandidaat-bewindspersonen te organiseren voordat zij benoemd worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Sneller

Toelichting en kort interruptiedebat bij de indiening van de bovenstaande motie in het plenaire debat op 18 oktober 2023 over de gang van zaken tijdens de verkennersfase in de formatie van 2021 en hoe deze in de toekomst te voorkomen ([stenogram](#)):

De heer Sneller (D66): Uiteindelijk denk ik dat het beter is om dit structureel in het Reglement van Orde te wijzigen, maar laten we dit, eendachtig de discussie die we net gehad hebben, voor de eerste keer zo doen. Dan kunnen we daarna kijken op welke wijze dit het best in het Reglement van Orde kan komen.

Mevrouw Michon-Derkzen (VVD): De heer Sneller kondigde dit inderdaad in zijn eerste termijn aan. Ik heb er behoefte aan om iets meer te begrijpen hoe dit dan gaat. Er is dan een kandidaat-minister of kandidaat staatssecretaris en die komt hier in de Kamer. Wij stellen dan Kamerbreed vragen aan diegene en vervolgens gaan we daar met elkaar een oordeel over vellen? De Koning benoemt nog steeds de bewindspersonen, dus wat is dan de toegevoegde waarde van de hoorzitting door de Kamer georganiseerd?

De heer Sneller (D66): Ik zou zelf denken dat de vaste Kamercommissie waar de kandidaat-bewindspersoon bij zal horen, belast wordt met het organiseren van de openbare hoorzitting. Dus niet de Kamer in de breedte, maar de vaste Kamercommissie organiseert dit. De toegevoegde waarde — maar dan gaan we weer terug naar het principiële verhaal — is onder andere het vergroten van de transparantie. De mensen staan niet opeens op het bordes. Waar komen deze mensen vandaan? Dat komt dan niet ineens uit de hoge hoed na een lange kabinetsformatie. Het kan ook voorkomen dat je ophef krijgt gedurende een rit, doordat mensen zelf op dat moment al dingen naar voren kunnen brengen. We hebben de afgelopen periode een paar keer gezien dat er, bijvoorbeeld door onderzoeksjournalisten, iets boven water wordt gehaald, waar dan opeens een debat over komt. Of het komt hier aan de orde in het mondelinge vragenuur. Daarvan zei de minister toen bijvoorbeeld: dat heb ik aan de formateur gemeld, maar niet openbaar omdat daar niet echt gelegenheid voor was. Dat kan je daarmee voorkomen. Ik heb ook vaak gezien dat in commissiedebatten over bepaalde onderwerpen iemand opeens allerlei verwijten over het verleden voor de voeten krijgt geworpen, zonder dat er gelegenheid is geweest of komt om daar in een afgebakend forum uitleg over te geven. Dat zou zo'n hoorzitting dus allemaal kunnen doen.

Bijlage 2: Handleiding organisatie hoorzittingen

Doel

De openbare hoorzittingen met kandidaat-bewindspersonen hebben als doel bij te dragen aan meer transparantie rond het formatieproces. De hoorzittingen bieden Kamerleden de gelegenheid om kandidaat-bewindspersonen te bevragen op onder andere hun geschiktheid en motivatie. Ook stellen de hoorzittingen kandidaat-bewindspersonen in staat bepaalde zaken publiekelijk toe te lichten of persoonlijke accenten te leggen. Van het uitspreken van een oordeel of stemming over de kandidaat-bewindspersonen na afloop van de hoorzittingen zal geen sprake zijn, gelet op de vertrouwensregel en de grondwettelijke bevoegdheid van de regering tot het benoemen van ministers en staatssecretarissen.

Planning

Alle hoorzittingen vinden plaats voorafgaand aan de beëdiging van het kabinet. Zowel ministers als staatssecretarissen worden gehoord. De hoorzittingen vinden plaats per departement. Dat betekent dat er één hoorzitting plaatsvindt met de kandidaat-bewindspersonen van dat departement. Afhankelijk van het aantal kandidaat-bewindspersonen duren de hoorzittingen tussen de twee en drie uur. Om vaart te houden in de reeks van openbare hoorzittingen vinden deze in één week plaats van maandag tot en met vrijdag en kunnen deze deels gelijktijdig gehouden worden. Andere commissieactiviteiten worden opgeschort voor het inplannen van de hoorzittingen en ook plenaire vergaderingen dienen te worden afgestemd op de hoorzittingen.

Opzet

De kandidaat-bewindspersonen nemen plaats aan de commissietafel. Zij krijgen eerst elk vier minuten spreektijd om zichzelf te introduceren. Daarna kunnen de aanwezige Kamerleden ieder een vraag stellen in de volgorde waarin zij aan tafel zitten. Zij letten erop geen vragen te herhalen. Na beantwoording volgt een tweede vragenronde indien gewenst. Per fractie neemt maximaal één Kamerlid deel aan een hoorzitting. Kamerleden interrumpen elkaar niet. De hoorzittingen zijn openbaar, live te volgen en terug te kijken. Er wordt geen woordelijk verslag van de hoorzittingen gemaakt.

Vorbereiding

Kandidaat-bewindspersonen worden via het ministerie van Algemene Zaken verzocht hun motivatie en cv ter voorbereiding aan de Kamer te doen toekomen.

Overig

Gelet op het debat over de regeringsverklaring vindt geen hoorzitting plaats met de beoogd minister-president. Bij tussentijdse personele wijzigingen organiseert de desbetreffende vaste commissie eveneens een hoorzitting voor de beëdiging.

Bijlage 3: Schema hoorzittingen kandidaat-bewindspersonen

Donderdag 20 juni

- 09.30 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Judith Uitermark, beoogd minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Zsolt Szabó, beoogd staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering
Eddie van Marum, beoogd staatssecretaris Herstel Groningen
- 13.00 Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Mona Keijzer, beoogd minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
- 15.00 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Eppo Bruins, beoogd minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mariëlle Paul, beoogd staatssecretaris Primair en Voortgezet Onderwijs en Emancipatie
- 19.30 Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Eddy van Hijum, beoogd minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Jurgen Nobel, beoogd staatssecretaris Participatie en Integratie

Vrijdag 21 juni

- 09.30 Ministerie van Financiën
Eelco Heinen, beoogd minister van Financiën
Folkert Idsinga, beoogd staatssecretaris Fiscaliteit en Douane
Nora Achahbar, beoogd staatssecretaris Toeslagen
- 13.00 Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Barry Madlener, beoogd minister van Infrastructuur en Waterstaat
Chris Jansen, beoogd staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu
- 16.00 Ministerie van Buitenlandse Zaken
Caspar Veldkamp, beoogd minister van Buitenlandse Zaken
Reinette Klever, beoogd minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp

Maandag 24 juni

- 09.30 Ministerie van Economische Zaken
Dirk Beljaarts, beoogd minister van Economische Zaken
- 11.30 Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Sophie Hermans, beoogd minister van Klimaat en Groene Groei
- 13.30 Ministerie van Justitie en Veiligheid
David van Weel, beoogd minister van Justitie en Veiligheid
Ingrid Coenradie, beoogd staatssecretaris Justitie en Veiligheid
Teun Struycken, beoogd staatssecretaris Rechtsbescherming
- 17.00 Ministerie van Asiel en Migratie
Marjolein Faber, beoogd minister van Asiel en Migratie
- 19.00 Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Femke Wiersma, beoogd minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Jean Rummenie, beoogd staatssecretaris Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Woensdag 26 juni

09.30 Ministerie van Defensie

Ruben Brekelmans, beoogd minister van Defensie

Gijs Tuijnman, beoogd staatssecretaris Defensie

12.30 Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Fleur Agema, beoogd minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Vincent Karremans, beoogd staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport

Vicky Maeijer, beoogd staatssecretaris Langdurige en Maatschappelijke Zorg

Bijlage 4: Overzicht voorbeschouwingen en reacties hoorzittingen

Op chronologische volgorde (van nieuw naar oud); indien de publicatie openbaar toegankelijk is, is een hyperlink opgenomen.

[Paul Bovend'Eert over integere politici en knullige hoorzittingen.](#) – www.mr-online.nl, 1 juli 2024

Emeritus hoogleraar Bovend'Eert vindt de hoorzittingen met bewindspersonen staatsrechtelijk onzinnig. Ook zijn ze knullig georganiseerd.

De Stemming van Vullings en Van der Wulp

Podcast aflevering 233 – [Provocaties, exit Rutte en zeg maar Piet](#), 28 juni 2024

Terugblik op het verloop van de hoorzittingen.

Jansen, Jaap en P.G. Kroeger

Podcast Betrouwbare Bronnen 28 juni 2024 – aflevering 436 – [Nieuwe bestuurscultuur: de Tweede Kamer is alvast begonnen](#)

Jaap Jansen en PG Kroeger zoemen in op leerzame, verbluffende en verwarrende momenten in de hoorzittingen met bewindspersonen.

Chaudron, Janne

Hoe nuttig zijn de hoorzittingen? 'Bepaald gedachtegoed wordt wel zichtbaar'. – Trouw, 27 juni 2024

(Oud)-europarlementariërs Lenaers en In 't Veld hebben Europese ervaring met het fenomeen hoorzitting. Ze reflecteren op het effect ervan.

Rutten, Rik en Guus Valk

De metamorfose van de PVV'ers; Einde hoorzittingen Hoe willen de bewindslieden van de PVV gaan opereren? – NRC, 27 juni 2024

Beoogd PVV-bewindspersonen namen tijdens de hoorzittingen in meer of mindere mate afstand van uitspraken tijdens hun Kamerlidmaatschap. Nieuwe tijd, nieuwe rol.

Van de hoorzittingen werd meer verwacht – opinie. – Trouw, 27 juni 2024

De hoorzittingen voegden weinig toe aan het parlementaire proces. Ze hielpen ook niet het vertrouwen te herstellen. Over het gebruik van de term 'omvolking' kwam wel meer duidelijkheid.

Vroeg!

[Podcast Vroeg! – Wat vertellen de politieke hoorzittingen ons?](#) –

www.nporadio1.nl/podcasts, 27 juni 2024

Vroeg! Blijkt terug op de hoorzittingen en gaat in op de vragen: wat kunnen we aan de hand van deze hoorzittingen al zeggen over de koers van het nieuwe kabinet? En waar gaan hun grootste uitdagingen zo meteen liggen?

Horde, Cor de en Puck Sie

Regeringsploeg proeft aan toekomstige wrijving, onderling en met de oppositie. – Het Financieele Dagblad, 26 juni 2024

In hoorzittingen met de nieuwe bewindspersonen gingen veel vragen over eerdere uitspraken van PVV-kandidaten. VVD en NSC namen afstand van de omvolkingstheorie, PVV-kandidaat Faber noemde die 'onjuist'. Hoe moeizaam wordt de samenwerking met de PVV? Een terugblik.

Kok, Laurens

Hoorzittingen smaken naar meer, al is fijnslijpen wel nodig. – AD.nl, 26 juni 2024

De hoorzittingen zijn een aanwinst. Bewindslieden die nog wat uit te leggen hadden, konden daar op bevraagd worden nog voordat zij beëdigd zijn.

Willems, Ann

[Kandidaat-ministers in Nederland moeten voortaan eerst hoorzitting doorstaan: ook voor ons land een goed idee?](#). – www.vrt.be, 24 juni 2024

Filip de Rynck, emeritus hoogleraar bestuurskunde aan de Universiteit Gent, vindt dat België het voorbeeld van Nederland zou moeten volgen en ook hoorzittingen met bewindslieden moet organiseren. "Het is een interessante manier voor het publiek om kennis te maken met de kandidaat-ministers. Je kan hun politieke visie en persoonlijke competenties beoordelen: hebben ze een visie, kunnen ze die verwoorden, hoe gaan ze om met persoonlijke vragen?"

Pré, Raoul du

In het wonderlijke kabinet-Schoof gaat de ene helft van de ploeg toezicht houden op de andere helft. – De Volkskrant, 22 juni 2024

De hoorzittingen zijn een prima aanvulling op het formatieproces.

Bovend'Eert, Paul

Een politiek toneelstukje zonder betekenis. – NRC, 18 juni 2024

De hoorzittingen in de Tweede Kamer met kandidaat-bewindspersonen passen niet in het Nederlands parlementair bestel, meent Paul Bovend'Eert. Het is bovendien niet verplicht.

Goot, Edo van der

[Kritiek op unieke hoorzittingen met beoogde kabinetsleden: 'Spektakelpolitiek'](#). – NU.nl, 13 juni 2024

Interview met Sneller (D66), initiatiefnemer en voorstander van de hoorzittingen, en vertegenwoordigers van SP, CDA, CU en SGP die niet meedoen aan de hoorzittingen.

[Een hoorzitting met ministers is vragen om problemen](#). – Commentaar. – Trouw, 5 maart 2024

Trouw verwoordt in het Commentaar waarom het onwenselijk is om hoorzittingen met bewindspersonen te houden.

Kieskamp, Wilma

Weinig zin in hoorzitting met nieuwe ministers. – Trouw, 29 februari 2024
Het enthousiasme voor de hoorzittingen is niet heel groot in het parlement. Eerdere voorstanders als PVV en NSC zijn nu kritischer op het nieuwe fenomeen.

Heringa, Aalt Willem

[Toelatingsexamens \(hoorzittingen\) ook voor ministers?](http://www.montesquieu-instituut.nl) – www.montesquieu-instituut.nl, 30 oktober 2023

Heringa roept de Tweede Kamerleden op om tijd te besparen en hun kruit niet te verschieten bij deze toets voordat een bewindspersoon nog maar iets heeft gedaan, op het gevaar af vroegtijdig goedkeuringen te geven en daar later spijt van te krijgen.

Wille, Anchrit

Laat Kamer kandidaten keuren. – NRC Handelsblad, 4 januari 2022
Bijzonder hoogleraar Wille is enthousiast over hoorzittingen met bewindspersonen en stelt dat het openheid brengt en een nieuwe bestuurscultuur. Een grotere rol voor de Tweede Kamer bij het toetsen van de kandidaat-bewindslieden kan voorkomen dat bewindslieden worden benoemd die bijvoorbeeld niet integer zijn.

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 23 oktober 2024 19:29
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Re: Commissie voor de werkwijze - Hoorzittingen

Ha,

Dank. Dat is fijn.

Voor welk Presidium kan ik t agenderen?

Groet,

5.1.2e

Verzonden vanuit [Outlook voor iOS](#)

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: Wednesday, October 23, 2024 6:36:04 PM
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Re: Commissie voor de werkwijze - Hoorzittingen
 Yes doe ik; het wordt een brief, inclusief herziene handleiding, en een oplegnotitie. Die komt dan na doorgeleiding op de stemmingslijst.

Verzonden vanuit [Outlook voor iOS](#)

Van: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Verzonden: Wednesday, October 23, 2024 9:02:00 AM
Aan: 5.1.2e @tweedekamer.nl>
Onderwerp: Commissie voor de werkwijze - Hoorzittingen
 Ha 5.1.2e ,
 Na afloop van de vergadering van de commissie voor de werkwijze heb ik je niet meer kunnen spreken. Volgens mij is er één agendapunt wat weer een vervolg krijgt in het Presidium, namelijk de hoorzittingen. Lever jij een oplegnotitie aan met daarin de beslispunten/vervolgvragen voor het Presidium naar aanleiding van de opmerkingen die zijn gemaakt in de vergadering van gisteren?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Tweede Kamer der Staten-Generaal
 Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
 T +(31)70-3185.1.2e | E 5.1.2e @tweedekamer.nl | I www.tweedekamer.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 24 oktober 2024 17:13
Aan: 5.1.2e
CC: 5.1.2e
Onderwerp: oplegnotitie en brief - advies commissie Werkwijze tot continuering van de hoorzittingen met beoogde bewindspersonen
Bijlagen: oplegnotitie continuering hoorzittingen met beoogde bewinspersonen.docx; Brief Presidium aan de Kamer - continuering hoorzittingen met beoogde bewindspersonen.docx

Beste 5.1.2e ,

Bijgaand stuur ik je twee stukken toe nu de commissie voor de Werkwijze continuering van de hoorzittingen adviseert. Ze zijn bedoeld voor de Presidiumvergadering van woensdag 13 november. Indien het Presidium instemt met dit advies, kun je de brief doorgeleiden naar de stemmingen.

Ik heb 5.1.2e ingekopieerd omdat een brief altijd als hamerstuk op de stemmingslijst staat, en ik in de veronderstelling ben dat als iemand die 'onthamert' er in principe zonder beraadslaging over kan worden gestemd. NSC nam tijdens de commissievergadering een dubbelzinnig standpunt in dat ik niet als voor of tegen kon duiden. De PVV was afwezig. Ik kan niet uitsluiten dat er toch een stemming nodig zal zijn. Gebeurt dat laatste en wordt de brief verworpen, dan is het advies van de commissie voor de Werkwijze verworpen en stoppen we met het houden van hoorzittingen. In dat geval is ook de motie Sneller niet meer van kracht. @5.1.2e: denk jij hier ook zo over?

5.1.2i

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

OPLEGNOTITIE PRESIDIUM

Titel/onderwerp:

Advies commissie voor de Werkwijze over continuering hoorzittingen met beoogde bewindspersonen

Opgesteld door:

5.1.2e , griffier van de commissie voor de Werkwijze

1. Aard van de bespreking ¹

Ter besluitvorming.

2. Beknopte samenvatting

De commissie voor de Werkwijze is door het Presidium gevraagd advies uit te brengen over de hoorzittingen met beoogde bewindspersonen. De commissie voor de Werkwijze adviseert het Presidium de hoorzittingen met beoogde bewindspersonen in de huidige opzet te continueren. Voor de uitvoering doet de commissie wel twee aanbevelingen, namelijk om het mogelijk te maken vervolgvragen te stellen en om het toe te staan dat meerdere Kamerleden van fractie deelnemen aan een hoorzittingen en één van hen te laten deelnemen aan een vragenronde.

3. Financiële consequenties (indien van toepassing)

Voor zover de organisatie van hoorzittingen extra uitgaven met zich meebrengt, zijn deze op te vangen binnen de huidige begroting.

4. Formulering te nemen besluit (indien van toepassing)

Instemmen en de bijgaande brief, inclusief de herziene handleiding voor vaste commissies, en deze doorgeleiden aan de Kamer (hamerstuk tijdens de stemmingen).

5. Status besluit ²

Openbaar passief.

1

- ter besluitvorming (bespreken of hamerstuk)
- opiniërend
- informerend

2

- A. openbaar actief (actie Stafdienst Communicatie)
- B. openbaar passief (publicatie op besluitenlijst met evt. link naar achterliggend stuk)
- C. vertrouwelijk (in ieder geval besluiten m.b.t. personen en besluiten m.b.t. veiligheid)